

Cofnodion

Pwyllgor Safonau

Dyddiad: Dydd Iau, 13 Gorffennaf 2023

Amser: 5.30 pm

Bresennol: A. Mitchell (Chair), J. Davies, R. Morgan, Councillors F. Hussain and W. Routley.

Elizabeth Bryant (Head of Law and Regulation), Leanne Rowlands (Democratic and Electoral Services Manager) Emily Mayger (Governance Officer).

Ymddiheuriadau: Paul Worthington, Gill Nurton, Kerry Watkins, Cyngorwyr P Cockeram

1 Ymddiheuriadau dros Absenoldeb

Mr Kerry Watkins

2 Datganiadau o ddiddordeb

Dim

3 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf

Derbyniwyd.

Penderfynwyd:

Cytunwyd bod cofnodion y Cyfarfod Diwethaf a gynhaliwyd ar 13 Ebrill yn gofnod gwir a chywir.

4 Materion yn codi

Nododd y Cadeirydd fod y Pwyllgor wedi cytuno yn y cyfarfod blaenorol y dylai Arweinydd y Grŵp fynychu'r Pwyllgor bob 6 mis a nododd y dylid ei wahodd i'r cyfarfod nesaf ym mis Hydref.

5 Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Dim

6 Cwynion

Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod sawl cwyn i'w hadrodd i'r Pwyllgor, gyda phedwar ohonynt gan Gyngor Cymuned Langstone. Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod tri o'r cwynion am un Cynghorydd a'r cyntaf oedd bod y Cynghorydd wedi gyrru

ei gar wrth yr achwynydd mewn lôn wledig. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau nad oedd hyn yn cwrdd â phrawf cyntaf yr Ombwdsmon ar gyfer ymchwiliad;

a) nad oes tystiolaeth bod cod ymddygiad yr awdurdod wedi torri;

Er bod tystiolaeth wedi ei darparu i'r heddlu, ni chafodd ei darparu hefyd i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ac felly penderfynwyd nad oedd tystiolaeth o dorri cod ymddygiad.

Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod yr ail gŵyn yn ymwneud â datganiad ysgrifenedig camarweiniol i apelio yn erbyn Penderfyniad Cynllunio ar gyfer Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru, ond ychwanegodd nad oedd ymchwiliad oherwydd nad oedd y gŵyn yn cwrdd â'r prawf cyntaf y mae'r Swyddfa Archwilio Cyhoeddus yn ei gymhwyso.

Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau mai'r trydydd cwyn oedd bod y Cynghorydd wedi trosglwyddo gwybodaeth i ffrind i'w bostio ar y cyfryngau cymdeithasol yn dweud eu bod wedi gyrru car at ferch yr achwynydd, a'r heddlu wedi cael eu galw. Eglurodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau nad oedd yr Ombwdsmon wedi dod o hyd i unrhyw dystiolaeth i gadarnhau toriad cod ac ychwanegodd ar ddau achlysur nad oedd y person dan sylw wedi bod yn Gynghorydd Cymuned ar y pryd.

Eglurodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau wrth y Pwyllgor fod y bedwaredd gŵyn wedi bod am aelod arall a honnodd ei fod wedi ysgrifennu datganiad camarweiniol mewn perthynas ag apêl ar gyfer Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru; roedd y gŵyn hon hefyd wedi methu â phasio prawf cam cyntaf yr Ombwdsmon ac felly ni fu ymchwiliad pellach. Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod hyn wedi dod â chwynion y Cyngor Cymuned i ben.

Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod cwyn wedi bod am y Cyngor Dinas ynghylch euogfarn troseddol cyn-Gynghorydd Dinas a gafodd ei gyfeirio gan y Swyddog Monitro at yr Ombwdsmon ar sail dau reswm. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod euogfarn troseddol cyn-Gynghorydd y Ddinas wedi niweidio enw da'r Cyngor a'u swyddfa, ac yn ail ei fod wedi gwneud sylwadau ar Bwyllgor Craffu i ennill mantais drosto ei hunan. Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi ymchwilio i'r materion a chanfod y gallai'r euogfarnau troseddol fod yn achos o dorri ymddygiad ac felly cafodd ei gyfeirio at Banel Dyfarnu Cymru. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau nad oedd yr honiad bod y cyn-gynghorydd wedi defnyddio ei swydd i ennill manteision i'w hunan wedi cael ei gadarnhau. Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod Panel Dyfarnu Cymru wedi cyhoeddi penderfyniad unfrydol bod natur y drosedd a'r cyhoeddusrwydd o'i chwmpas wedi adlewyrchu'n wael ar y cyn-Gynghorydd a'i swyddfa a'i fod wedi niweidio enw da'r Cyngor. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod y gosb wedi bod anghymhwysu'r cyn-Gynghorydd am 9 mis, gan ei atal rhag gwasanaethu Cyngor Dinas Casnewydd neu unrhyw awdurdod lleol arall, a bod yn rhaid hysbysu'r Pwyllgor Safonau.

Holodd y Pwyllgor am gyfanswm yr amser yr oedd y broses gwyno wedi'i gymryd ar gyfer cwynion y Cyngor Cymuned o'r dechrau i'r diwedd ac a oedd gwahaniaeth amser rhwng faint o amser a gymerodd y OGCC i ystyried cwynion am y Cynghorwyr Cymuned a'r Cynghorwyr Dinas.

Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod cwynion yn erbyn Cynghorwyr Cymuned yn cael eu gwneud gan aelod o'r cyhoedd felly nad yw'r Cyngor yn ymwybodol pryd y gwneir y cwynion a dim ond y penderfyniad y cânt eu hysbysu ond ychwanegodd eu bod yn aml yn cymryd amser hir yn ei phrofiad gan y byddai Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ystyried nifer uchel o gwynion oherwydd nifer y Prif Gynghorau a'r Cynghorau Cymuned ledled Cymru.

Nododd y Cadeirydd fod y Pwyllgor o dan anfantais oherwydd bod y cwynion yn cael eu hanfon yn syth at yr Ombwdsmon ond ei fod o'r farn mai canlyniad y penderfyniad yw'r rhan bwysicaf, gan nodi ymhellach na fyddai'r Pwyllgor yn gallu effeithio na newid gweithrediad yr Ombwdsmon.

Roedd Aelodau'r Pwyllgor o'r farn y byddai'n amhleserus i'r Cynghorwyr gael y cwynion heb eu datrys.

Eglurodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau os nad oedd tystiolaeth i'r Ombwdsman bydd y honiadau hyn yn fwy tebygol o gael eu trin yn weddol gyflym a nododd ei bod yn debygol o gymryd mwy o amser mewn achosion lle mae tystiolaeth yn sgil y broses ymchwilio.

Holodd Aelod o'r Pwyllgor am waharddiad cyn-Gynghorydd y Ddinas fel y crybwyllwyd gan Bennaeth y Gyfraith a Safonau a gofynnodd pryd y byddai hyn yn dechrau.

Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau y byddai hyn o ddyddiad y penderfyniad ond ychwanegodd y byddai'n cadarnhau hyn. Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau nad oedd bellach yn Gynghorydd ac eglurodd bod y tribiwnlys yn fwyaf tebygol o ystyried hyn wrth wneud eu penderfyniad.

Nododd y Cadeirydd pan fyddant wedi delio â chwyn yn y Pwyllgor Safonau yn y gorffennol bod y gosb wedi digwydd o ddiwedd y diwrnod busnes y gwnaed y penderfyniad.

Penderfynwyd:

Nododd y Pwyllgor y diweddariad ar lafar.

7 Adroddiad Penn

Atgoffodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau y Pwyllgor y bu adolygiad annibynnol o'r Fframwaith Safonau Moesegol a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru a nododd fod nifer o argymhellion yn dod o'r adolygiad hwnnw. Eglurodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod Llywodraeth Cymru wedyn wedi agor yr argymhellion ar gyfer ymgynghori ledled Cymru, ac roedd grŵp y Swyddogion Monitro wedi trafod ymateb ar y cyd i Gymru gyfan; roedd hyn wedi'i ddsbarthu i'r Pwyllgor Safonau ac nid oedd unrhyw bwyntiau pellach wedi'u codi. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod hyn wedyn wedi'i gyflwyno fel rhan o'r ymgynghoriad ac y bydd y canfyddiadau'n cael eu hadrodd yn ôl i'r Pwyllgor mewn cyfarfod yn y dyfodol. Nododd Pennaeth y Gyfraith a Safonau nad oedd cryn dipyn o'r argymhellion yn cael eu symud ymlaen, ond roedd ymatebion i'r ymgynghoriad wedi'u darparu ar yr argymhellion a oedd wedi'u symud ymlaen.

Penderfynwyd:

Nododd y Pwyllgor y diweddariad llafar a gofynnodd i'r Adroddiad gael ei gylchredeg eto at ddibenion gwybodaeth.

8 Cymorth i'r Cynghorau Cymuned

Rhoddodd Rheolwr y Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol ddiweddariad ar y cymorth i Gynghorau Cymuned drwy'r ddau gyfarfod cyswllt cyntaf yn 2023. Nododd Rheolwr y Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol fod pum cynrychiolydd wedi bod yn bresennol yn y cyfarfod cyntaf ac eglurodd fod y cyfarfod wedi canolbwyntio ar rôl y Pwyllgor Safonau a'r rhyngweithio hwnnw, rôl Cynghorau Cymuned a'r ddeddfwriaeth sylfaenol gan gynnwys rolau a chyfrifoldebau Cynghorau Cymuned.

Nododd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol y bu presenoldeb uwch o wyth cynrychiolydd yn y cyfarfod nesaf a bod cynrychiolydd heddlu yno hefyd i'r Cyngor Cymuned allu gofyn cwestiynau a derbyn diweddariad gan yr heddlu. Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol ei fod wedi trafod y gofynion deddfwriaethol newydd ar gyfer Adroddiad Blynnyddol gan nodi ei bod yn gadarnhaol clywed bod llawer o'r Cynghorau Cymuned wedi bod yn ymwybodol o hyn, a'u bod eisoes wedi dechrau gweithio arnynt. Eglurodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod llawer o'r cynnwys yn bethau y dylai Cynghorau Cymuned fod yn eu gwneud eisoes ac mai mater yn unig ydyw o'i ddwyn at ei gilydd o dan yr Adroddiad Blynnyddol.

Nododd John Davies fod ei Gyngor Cymuned wedi bod mewn cysylltiad â'r heddlu o'r cyfarfod hwnnw a'u bod wedi derbyn cylchlythyr, a'u bod yn gobeithio y byddent yn gallu mynychu cyfarfod y Cyngor Cymuned ym mis Medi.

Nododd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod hyn yn gadarnhaol ac y byddai'n fater o sicrhau eu bod yn cadw mewn cysylltiad wrth symud ymlaen.

Roedd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol yn teimlo bod y cyfarfodydd wedi bod yn ddefnyddiol gan fod gwahanol lefelau o brofiad wedi bod o gwmpas y bwrdd a oedd yn golygu y gallent rannu arfer gorau a defnyddio. Ychwanegodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol ei fod hefyd wedi trafod y broses gwynion a'r swyddi gwag achlysurol.

Ychwanegodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod Cynghorau Cymuned wedi cael gwahoddiad i ymuno â chyfarfod Cynllunio Cymru ynglŷn â'r Cynllun Datblygu Lleol rhwng y ddau gyfarfod cyswllt, ac ychwanegodd y byddai cyfarfod cyswllt pellach ym mis Medi. Ychwanegodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol ei fod hefyd wedi trafod aelod o'r Pwyllgor Safonau i fynychu'r cyfarfod cyswllt nesaf; nododd y Cadeirydd y byddai'n hapus i fod yn bresennol.

Rhoddodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol ddiweddariad ar flaenraglen waith y Cyngor Cymuned a dywedodd y byddent yn edrych ar Gynllun Lles Gwent, Cynlluniau Gweithredu Lleol a'r newidiadau o dan y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau. Nododd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod rhywbeth yr oedd cynrychiolwyr y Cyngor Cymuned yn teimlo y byddai cymorth diogelwch personol yn ddefnyddiol, ac ychwanegodd eu bod yng nghanol cytuno ar ddyddiadau ar gyfer cwrs hyfforddi ar y cyd â'r heddlu. Byddai lechyd a Diogelwch hefyd yn cael gwahoddiad i gyfarfod yn y dyfodol i ddarparu arweiniad ar ddeddfwriaeth ac asesiadau risg a sut y gall y Cyngor eu cefnogi gyda'r rhain.

Dywedodd John Davies ei fod wedi bod yn gyfarfod adeiladol iawn.

Penderfynwyd:

Nododd y Pwyllgor y diweddariad llafar, a gwahoddir y Cadeirydd i gyfarfod Cyswllt nesaf y Cyngor Cymuned.

9 Rhaglen waith

Dywedodd y Cadeirydd y byddai'r cyfarfod nesaf yn y flaenraglen waith yn cynnwys ail-gyfarfod ag arweinwyr y grwpiau i'w trafod.

Ychwanegodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau y byddai diweddariad ar y Canllawiau Statudol ac Anstatudol ar gyfer awdurdodau lleol.

Penderfynwyd:

Cymeradwyodd y Pwyllgor y Flaenraglen Waith

10 Dyddiad y cyfarfod nesaf

Ychwanegodd y Cadeirydd bwynt busnes olaf a dymunai groesawu'r Cynghorydd William Routley yn ffurfiol i'r pwyllgor.

Diolchodd y Cynghorydd Routley i'r Cadeirydd gan nodi, er ei fod eisoes wedi cwrdd â'r pwyllgor, ei bod wedi bod yn dda cymryd rhan yn y cyfarfod fel aelod o'r pwyllgor.

11 Dolen i'r Recordiad Cyfarfod

[Pwyllgor Safonau 13 Gorffennaf 2023](#)